

Provinciale Staten

Clustercode NW
Ons kenmerk DOC-00559849
Uw kenmerk -

Maastricht 31 oktober 2023
Verzonden 31 oktober 2023
Bijlage(n) 1

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen Partij voor de dieren inzake doden van in het wild levende dieren. Noodzaak of liefhebberij?

Van het lid : mevrouw P. Plusquin
Fractie : Partij voor de Dieren
Inzake : Doden van in het wild levende dieren: noodzaak of liefhebberij?

Vraag 1

Het aantal gedode bevers is opnieuw gestegen, van 29 in 2020 tot 81 in 2021 naar 107 in 2022. Volgens het Faunabeheerplan moet voor iedere te vangen of doden bever eerst een Plan van Aanpak (PvA) bij de FBE worden ingediend, ter toetsing of de escalatieladder wordt doorlopen. Is dit voor alle gedode bevers gebeurd? Zijn deze PvA's openbaar en te raadplegen, zo nee, waarom niet?

Antwoord

Voor elke locatie (casus) waar bever(s) een wettelijk belang zodanig schaden dat de ontheffing tot vangen en doden mag worden ingezet, dient een Plan van Aanpak (PvA) ingediend te worden bij de Faunabeheereenheid Limburg (FBE). Dat is voor iedere locatie gedaan. Alle PvA's worden naar de provincie gestuurd en zijn daarmee op grond van de Wet open overheid in beginsel openbaar. De PvA's kunnen op verzoek worden geraadpleegd. Eventuele tot personen te herleiden gegevens in de PvA's zijn niet openbaar.

Vraag 2

Er zijn in 2022 veel minder machtigingen verleend voor Verstoren Leefomgeving – Burcht – Oeverhol, t.w. 3 terwijl dat er in 2021 nog 16 waren. Hoe is dit te verklaren, wordt er niet te snel - zie het gestegen aantal gedode bevers - naar het middel van doden gegrepen?

Antwoord

Er is in 2021 sprake van een kunstmatig hoog aantal machtigingen voor het verstoren van de leefomgeving omdat er in het boekjaar 2021 twee elkaar opvolgende ontheffingen beschikbaar waren: de oude ontheffing 2017-04 op basis van het oude Faunabeheerplan 2015-2020 (verlengd) en de nieuwe ontheffing 2021-35 op basis van het Faunabeheerplan 2020-2026. Verschillende relaties hebben dat jaar dus beide machtigingen van de FBE ontvangen omdat de schadegevallen het hele jaar voorkwamen. Op basis van alleen de nieuwe ontheffing zijn er in 2021 7 machtigingen tot verstoren van het leefomgeving afgegeven, meestal voor het dichten van oeverholten onder fietspaden en wegen.

Het is overigens enkel bij een acuut gevaar voor de veiligheid mogelijk om meteen over te gaan tot het doden van bevers (zoals een dreigende verzakking van een spoordijk of rivierdijk). Bij alle andere casussen dienen eerst minder ingrijpende middelen ingezet te worden voordat -als laatste stap- bevers gedood mogen worden. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het bij herhaling verlagen van beverdammen of het verstoren van een oeverhol of burcht.

Het Waterschap Limburg heeft de beverontheffing (waarin alle maatregelen zijn opgenomen) als langlopende machtiging ontvangen. Op basis van deze ontheffing verlaagt het Waterschap jaarrond dammen en dicht het oeverholten. Als dit niet voldoende helpt worden bevers gedood. Het Waterschap dient een Plan van aanpak in per locatie/casus waar wordt geconcludeerd dat doden de laatste en enige overgebleven oplossing is. Voor het afbreken van dammen geldt geen verplichting om een Plan van aanpak in te dienen, wel moet het aantal acties worden geregistreerd. In het jaar 2022 heeft het Waterschap op basis van het onderdeel 'Verstoren leefomgeving - Burcht – Oeverhol' van de ontheffing 388 keer een ingreep moeten doen om het waterpeil en de functies van wateren veilig te kunnen stellen (zoals beverdammen verlagen, oeverholten dichten of burchten afbreken).

Vraag 3

De gewasschade door bevers is spectaculair gedaald, en is nog maar circa 1/3 van het bedrag in 2020. Is er dan nog wel noodzaak om bevers te blijven doden?

Antwoord

Er mogen op grond van het vigerende faunabeheerplan geen bevers worden gedood op basis van het wettelijk belang 'schade aan gewassen'. De ontheffing mag uitsluitend worden ingezet in het belang van:

- Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Ter voorkoming van ernstige schade aan wateren;
- In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats.

Vraag 4

Op de haas was in 2022-23 door een beslissing van de minister de jacht niet opengesteld, wat t.o.v het seizoen daarvoor 1435 gedode dieren scheelde. Er is door belangengroepen geklaagd dat door sluiting van de jacht veel gewasschade zou ontstaan, maar daarvoor zijn via ontheffingen slechts 14 hazen gedood, wat niet duidt op een groot probleem. Deelt het College onze mening dat in dit licht de haas zonder meer van de wildlijst kan worden gehaald?

Antwoord

De minister is bevoegd gezag voor wat betreft de plaatsing of verwijdering van soorten op de landelijke wildlijst en de opening van de jacht. Het klopt dat de minister de jacht op de haas voor de jachtseizoenen 2022/2023 en 2023/2024 heeft gesloten.

Om lokaal toch schade aan gewassen door hazen te kunnen bestrijden heeft de provincie op 14 december 2022 een ontheffing verleend aan de Faunabeheereenheid Limburg. Met deze ontheffing zijn t/m 31 december de gerapporteerde 14 hazen gedood.

In 2023 zijn op basis van deze ontheffing tot 10 oktober 2023 63 hazen gedood. Dus in totaal op basis van deze ontheffing 77 hazen. Het aantal gedode hazen reflecteert niet volledig de opgetreden schade; immers niet in alle schadegevallen lukt het om hazen te doden. Ook zijn er gevallen waarin de schade al opgetreden is en het doden van dieren op dat moment niet meer zinvol is.

In 2023 zijn er meerdere meldingen van grote hazenschade geweest. BIJ12 heeft in opdracht van de FBE en de Provincie op een aantal van de gemelde schadepercelen taxaties laten uitvoeren. Veel van deze taxaties lopen nog, maar op een perceel met ijsbergsla wat al wel is afgetaxeerd heeft de haas voor € 18.000,- aan schade gezorgd, en op een perceel met fruitbomen voor € 20.000,-. Duidelijk is dat hazen zorgen voor een aanzienlijke schadedreiging.

Vraag 5

Deelt het College tevens onze mening dat dit ook geldt voor het konijn, waarvan de aantallen spectaculair zijn gedaald, en die blijkens de rapportage geen schade veroorzaken?

Antwoord

Wat betreft het sluiten van de jacht, of het heropenen daarvan, heeft het College geen bevoegdheid, dit is een wettelijke taak van de minister.

Het aantal konijnen is weliswaar gedaald, maar dit wil echter niet zeggen dat er geen schade heeft plaatsgevonden. Omdat het konijn landelijk was vrijgesteld en de jacht was opengesteld tot 2022, werd de schade door BIJ12 niet getaxeerd omdat er geen tegemoetkoming in de schade werd verleend door de provincies. Hierdoor ontbreken schadecijfers. De landelijke vrijstelling ten aanzien van het konijn is op dit moment van kracht, waarmee schade jaarrond kan worden bestreden. BIJ12 laat in opdracht van de FBE en de Provincie op een aantal van de gemelde schadepercelen taxaties uitvoeren om een beter beeld te krijgen van de schadedreiging.

Vraag 6

De aantallen gedode houtduif, wilde eend en fazant zijn stevig gedaald in 2022. Kennelijk zijn er steeds minder. Is het dan nog verantwoord de zgn. benuttingsjacht daarvoor open te stellen?

Antwoord

Zoals eerder aangegeven is de minister het bevoegd gezag inzake de landelijke wildlijst.

De Wet natuurbescherming schrijft voor dat een jager bij de benuttingsjacht op de vijf wildsoorten verplicht is om te zorgen voor een goede wildstand. Dit betekent dat er in jaren waar er veel wild is, er veel geoogst kan worden, maar dat er in jaren dat er minder wild is, dan minder geoogst kan worden.

Vraag 7

In leefgebied de Meinweg is het aantal getelde wilde zwijnen fors gedaald, van 420 naar 265 in 2022. Dient in dat licht het (zgn.) populatiebeheer in dat gebied niet te worden bijgesteld?

Antwoord

Het afschot van wilde zwijnen op de Meinweg wordt bepaald op basis van jaarlijkse tellingen in het gebied in juni en wordt daarmee jaarlijks bijgesteld conform het FBP Limburg 2020-2026 (populatiebeheer). In 2011 is door onderzoeksinstituut Alterra een rapport opgesteld, waarin met parameters de draagkracht van het gebied is berekend. Op basis van deze gegevens wordt sindsdien gestreefd naar een duurzame voorjaarspopulatie van 60 dieren, verdeeld over verschillende geslachten en leeftijdsklassen.

Als er 265 dieren geteld worden in juni, zullen er nog steeds dieren geschoten moeten worden om tot de gewenste en bij het gebied passende voorjaarspopulatieomvang van 60 dieren uit te komen.

Vraag 8

Nog steeds worden er vanwege de Afrikaanse varkenspest (AVP) wilde zwijnen gedood. Waar komt de AVP voor, en in welke mate, dat dit noodzakelijk zou zijn? En wanneer is het moment aangebroken (of komt dat nooit) dat deze AVP-jacht wordt gestaakt?

Antwoord

Het afschot van wilde zwijnen buiten de leefgebieden was in het kader van schadebestrijding reeds voor de dreiging van Afrikaanse varkenspest toegestaan. In oktober 2018, na de constatering van Afrikaanse varkenspest in België, is dit beleid aangescherpt naar het actief verlagen van de stand van wilde zwijnen buiten de leefgebieden. Deze aanscherping in beleid is tot stand gekomen naar aanleiding van bestuurlijke afspraken met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van de preventie van Afrikaanse varkenspest. Volgens Europese dierziektedeskundigen en de [Europese wet- en regelgeving](#) is het preventief verlagen van de stand van wilde zwijnen een effectieve manier om de kans op een uitbraak van de ziekte onder wilde zwijnen te verkleinen.

Pas zodra in afstemming met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is vastgesteld dat de dreiging van Afrikaanse varkenspest verminderd is en preventieve maatregelen niet meer nodig zijn, kan dit beleid worden bijgesteld tot enkel schadegestuurd beheer.

De dreiging voor AVP in Europa is op dit moment nog zeer reëel. Zo is op 6 september 2023 een uitbraak van AVP onder wilde zwijnen gemeld in Zweden, zo'n 450-500 km van de voor Zweden dichtstbijzijnde besmette gebied in Europa. Gezien de grote afstand ten opzichte van de dichtstbijzijnde besmette gebied in Duitsland in 2022 wordt aangenomen dat het virus door menselijk handelen zich naar dit gebied verspreid heeft.

In december 2022 is er bij een wild zwijn in Noord-Tsjechië aan de grens met Polen en Duitsland AVP geconstateerd bij een wild zwijn. De verspreiding van de ziekte is helaas zeer onvoorspelbaar. Dit kan dus overal in Europa plaatsvinden, ook in Nederland en in Limburg.

Vraag 9

Het aantal gedode bruine en zwarte ratten is in 2022 verdrievoudigd. Wat was hiervan de noodzaak?

Antwoord

Bruine en zwarte ratten worden gedood omdat ze met name schade veroorzaken aan de landbouw, schade en overlast veroorzaken in stedelijk gebied en gebouwen en een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid.

Er is in januari 2021 een verbod gekomen op het gebruik van gif (rodenticiden) door particulieren binnen- en buitenhuis. De FBE krijgt daardoor vaker aanvragen voor een ontheffing voor het doden van bruine en zwarte ratten met luchtdrukwapens, waarbij registratie van het aantal gedode dieren verplicht is.

De toename van het aantal gerapporteerde gedode bruine en zwarte ratten is daarmee eerder een gevolg van toegenomen registratie dan een gevolg van een reële toename van het aantal gedode dieren; met gif gedode dieren werden immers niet geregistreerd.

De FBE heeft vanuit de praktijk signalen ontvangen dat het aantal bruine en zwarte ratten binnen en buiten de bebouwde kom aan het toenemen is. De verwachting is dat het aantal ratten dat met een luchtdrukwapen gedood gaat worden de komende jaren nog verder zal toenemen.

Vraag 10

Het aantal gedode verwilderde rotsduiven is in 2022 zeer fors gestegen, naar 227. Wat was hiervan de noodzaak?

Antwoord

Verwilderde duiven veroorzaken schade aan landbouwgewassen, vormen een bedreiging voor de volksgezondheid en geven veel schade en overlast in de bebouwde kom.

De oorzaak van de toename van het aantal gedode duiven is verklaarbaar door de looptijd van de ontheffingen. In 2021 was de oude ontheffing gedurende drie maanden in gebruik. In april 2022 kwam een nieuwe ontheffing beschikbaar die daarmee in 2022 negen maanden in gebruik was.

Vraag 11

Wat is de achtergrond van de provinciale opdracht om op grote schaal (1405 gedode dieren) nijlganzen af te schieten?

Antwoord

Nijlganzen zijn invasieve exoten die de inheemse faunasoorten kunnen verdringen, schade veroorzaken aan gewassen en een risico vormen voor de verkeersveiligheid.

De nijlgans is opgenomen op de Unielijst¹ van de Europese exotenverordening 1143/2014 en is voor Nederland een 'te beheersen soort', vallend onder artikel 19 van de exotenverordening. Lidstaten (in Nederland gedecentraliseerd naar de provincies) zijn verplicht om beheersmaatregelen te nemen, met als doel de populatie van de invasieve uitheemse soort te beheersen of in te dammen. In Limburg is daartoe een opdracht beschikbaar voor jachtaktehouders waarmee zij deze dieren uit de natuur mogen verwijderen.

Vraag 12

Hoeveel van de gevangen wasberen (49) worden er daarna elders geplaatst?

Antwoord

Alle 49 in 2022 gevangen wasberen zijn opgevangen door Stichting Aap in Almere. Stichting Aap tracht deze dieren te herplaatsen voor permanente opvang.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris

¹

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Limburg

Aan: Het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 4 oktober 2023

Vragen over Doden van in het wild levende dieren: noodzaak of liefhebberij?

Geacht College,

Vandaag is het Dierendag, de dag waarop we het leven van dieren vieren. Maar uit het zojuist binnengekomen jaarverslag van de Faunabeheereenheid komt naar voren dat er nog vaak, zonder noodzaak, in het wild levende dieren gedood worden. De Partij voor de Dieren heeft naar aanleiding van dit jaarverslag de volgende vragen:

- 1) Het aantal gedode bevers is opnieuw gestegen, van 29 in 2020 tot 81 in 2021 naar 107 in 2022. Volgens het Faunabeheerplan moet voor iedere te vangen of doden bever eerst een Plan van Aanpak (PvA) bij de FBE worden ingediend, ter toetsing of de escalatieladder wordt doorlopen. Is dit voor alle gedode bevers gebeurd? Zijn deze PvA's openbaar en te raadplegen, zo nee, waarom niet?
- 2) Er zijn in 2022 veel minder machtigingen verleend voor Verstoren Leefomgeving – Burcht – Oeverhol, t.w. 3 terwijl dat er in 2021 nog 16 waren. Hoe is dit te verklaren, wordt er niet te snel - zie het gestegen aantal gedode bevers - naar het middel van doden gegrepen?
- 3) De gewasschade door bevers is spectaculair gedaald, en is nog maar ca. 1/3 van het bedrag in 2020. Is er dan nog wel noodzaak om bevers te blijven doden?
- 4) Op de haas was in 2022-23 door een beslissing van de minister de jacht niet open gesteld, wat t.o.v het seizoen daarvoor 1435 gedode dieren scheelde. Er is door belangengroepen geklaagd dat door sluiting van de jacht veel gewasschade zou ontstaan, maar daarvoor zijn via ontheffingen slechts 14 hazen gedood, wat niet duidt op een groot probleem. Deelt het College onze mening dat in dit licht de haas zonder meer van de wildlijst kan worden gehaald?
- 5) Deelt het College tevens onze mening dat dit ook geldt voor het konijn, waarvan de aantallen spectaculair zijn gedaald, en die blijkens de rapportage geen schade veroorzaken?
- 6) De aantallen gedode houtduif, wilde eend en fazant zijn stevig gedaald in 2022. Kennelijk zijn er steeds minder. Is het dan nog verantwoord de zgn. benuttingsjacht daarvoor open te stellen?
- 7) In leefgebied de Meinweg is het aantal getelde wilde zwijnen fors gedaald, van 420 naar 265 in 2022. Dient in dat licht het (zgn.) populatiebeheer in dat gebied niet te worden bijgesteld?

- 8) Nog steeds worden er vanwege de Afrikaanse varkenspest (AVP) wilde zwijnen gedood. Waar komt de AVP voor, en in welke mate, dat dit noodzakelijk zou zijn? En wanneer is het moment aangebroken (of komt dat nooit) dat deze AVP-jacht wordt gestaakt?
- 9) Het aantal gedode bruine en zwarte ratten is in 2022 verdrievoudigd. Wat was hiervan de noodzaak?
- 10) Het aantal gedode verwilderde rotsduiven is in 2022 zeer fors gestegen, naar 227. Wat was hiervan de noodzaak?
- 11) Wat is de achtergrond van de provinciale opdracht om op grote schaal (1405 gedode dieren) nijlganzen af te schieten?
- 12) Hoeveel van de gevangen wasberen (49) worden er daarna elders geplaatst?

Bij voorbaat dank voor beantwoording van deze vragen binnen de daarvoor geldende termijn,

Met vriendelijke groet,

Pascale Plusquin
Partij voor de Dieren